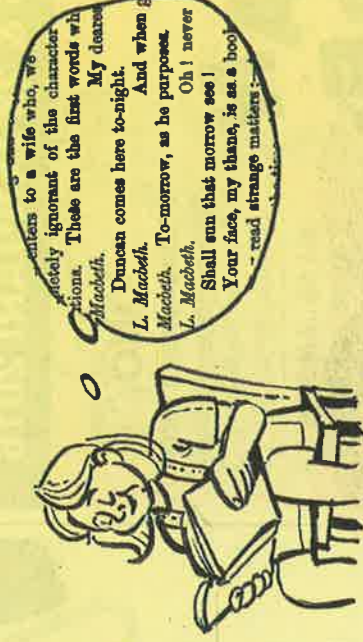

Steeds meer basisscholen wachten niet tot groep 7 en 8, maar starten eerder met Engels, soms al bij de kleuters. Heeft een middelbare school daar baat bij? Docenten Reg van Zijl en Mike Stelk (PCC Fabritius, Alkmaar) en directeur Monique Opdam (De Zuidwester, Heiloo) geven hun mening.

Tekst: Marijolein Eijkman Foto's: Erna Faust

5 Onderwijs

Taalles

Engels Begin zo jong mogelijk met

Met een zak chips languit op de bank 'Gossip girls' kijken. Prima, zeggen docenten Engels Reg van Zijl en Mike Stelk. „Stel de kinderen gewoon bloot aan Engels, laat ze luisteren naar muziek, films kijken, Engelse stripboeken lezen. Want als je iets leuk vindt, gaat het leren vanzelf.”

Twaalf jaar zijn ze, als kinderen de middelbare school binnenwandelen, klaar om overspoeld te worden met nieuwe kennis. Twaalf jaar is nou net de leeftijd waarop ze steeds minder zin hebben om te leren. Ze zijn immers met hele andere zaken bezig dan met school. Die zijn om te leren is op de basisschool groter. „Hoe jonger

een kind is, hoe makkelijker het is een taal aan te leren”, zegt Van Zijl. „Begin daarom zo jong mogelijk met Engels”, voegt Stelk toe.

De twee docenten zijn dan ook voorstander van Engelse les vanaf de kleuterklas. Want hoe langer kinderen Engels hebben meegekregen, hoe groter de voorsprong als ze naar de brugklas gaan. „Ons lesmateriaal gaat uit van een bepaald niveau”, aldus Van Zijl. „En sommigen halen dat niet.” Vooral woordenlijstjes zijn uit den boze, stelt zij. „Natuurlijk moet je woorden leren, maar dat kan op heel veel manieren. Vaak krijgen kinderen in groep 7 en 8 Engels op dezelfde manier als topografie. Ze stampen lijstjes, maar weten niet wat woorden betekenen. Of ze zijn er niet goed in en denken dat ze 'dus' geen Engels kunnen. Hier is zo'n achterstand heel lastig in te halen.”

Spelonderwijs en zo natuurlijk mogelijk, dat is de beste manier om een vreemde taal te leren. „Kijk filmpjes en lees boeken met ze”, zegt Stelk. „Er zijn bijvoorbeeld legio leuke Engelse stripboeken.”

Nieuwsuitzendingen

Het onderdompelen in een taal zorgt ervoor dat kinderen nauwelijks in de gaten hebben dat ze aan het leren zijn. „Kijk naar Engelstalige nieuwsuitzendingen en combineer dat met minstens eens per week NOS- of jeugdjournaal”, zegt Van Zijl. „Daarin zitten dezelfde onderwerpen en die herkenning maakt dat ze het beter begrijpen. Als ze dan ook nog wennen aan

hoe het programma in elkaar zit, concentreren ze zich vanzelf op de taal.” Stelk: „Dan wordt het natuurlijke proces in werking gezet.” Dat natuurlijke proces van een taal leren, proberen Van Zijl en Stelk op de middelbare school voort te zetten. Natuurlijk moeten de leerlingen ook gewoon leren. „Ze moeten nu eenmaal aan een bepaald niveau voldoen”, aldus Stelk. Woorden en grammatica horen er dan ook vanzelfsprekend bij. „Maar ook dan willen we dat natuurlijke proces benaderen. Heeft een kind een hobby, zorg dan dat je Engels aan die hobby koppelt. Zorg bij een paarde-meisje dat haar 'woordenbak' vooral gevuld is met paardenwoorden. Laat haar boeken over paarden lezen.”

Gamen

En laat ze dus ook gewoon naar 'Gossip girls', of andere Amerikaanse series kijken. „Gamen, Netflix, Youtube, overal is Engels”, zegt Van Zijl. „En Engels leert je niet alleen op school”, voegt Stelk toe. „Elk kind dat goed is in een tweede taal, heeft dat niet op school geleerd. Er zijn jongens en meisjes in de vierde klas met een taalvermogen waar je U tegen zegt. Dat vermogen hebben ze verkregen door Engelstalige computerspelletjes te spelen, films te kijken, noem maar op. Wij zijn er eigenlijk alleen om de puntjes op de i te zetten. Ze leren en brief te schrijven en wat formele taal bij te brengen.” De traditionele leeslijst is dan ook overboord gegoooid. Boeken van literaire schrijvers als Jane Austen

of Charles Dickens hoeven niet meer. „Het gewone volk kon in die tijd helemaal niet lezen, die verhalen zijn niet geschreven om te lezen, maar om voorgedragen te worden”, zegt Stelk. „Je leert veel meer van een boek dat je leuk vindt.” Van Zijl: „Passeleden zei een jongen tegen me: 'Mevrouw, ik heb het boek nu al uit'. Hij had het in één keer uitgelezen omdat hij het zo spannend vond.”

En of de kinderen nu Engels, Amerikaans, Schots of Iers spreken, dat maakt de docenten niet zo veel uit. Wel is het lastig om een Nederlands accent af te leren. Van Zijl: „Daarom zou het mooi zijn als ze op basisscholen niet van een klassedocent, maar van een native of near native speaker (Van Zijl en Stelk hebben allebei in Amerika gewoond, red.) les zouden krijgen. Dan kun je namelijk anders spreken je prima Engels, maar mis je de melodie.”

Mike Stelk.

Reg van Zijl.

Engels integreren in de lessen

Directeur Monique Opdam van basisschool De Zuidwester in Heiloo kijkt uit naar het jaar 2020. Want dan gaan de eerste kinderen die vanaf de kleuterklas Engels hebben gehad, naar de middelbare school. Eind 2012 is de school begonnen met Engelse les in alle klassen. „In de onderbouw leren we ze vooral spreken en verstaan, in de bovenbouw krijgen ze ook wat grammatica”, licht Opdam toe. Elke week krijgen de kinderen een uur Engelse les. De bovenbouw van een docent Engels, de onderbouw van de eigen leerkracht. Die lessen gaan, vooral in de jongste groepen, spelenderwijs. Met een pop bijvoorbeeld waar liedjes mee gezongen wordt. En met thema's zoals de seizoenen. Alles gaat in het

Engels. „Moeilijke delen worden wel vertaald. Maar soms ook niet en dan zie je dat ze het toch heel makkelijk oppakken.” Een uur per week is niet genoeg, weet Opdam. „Daarom hebben we onze bibliotheek uitgebreid met Engelse lees- en prentenboeken en proberen we Engels in de lessen te integreren. De uitleg van een tekenles of het vieren van een verjaardag in het Engels bijvoorbeeld.” Aan de hand van toetsen is gebleken dat de kinderen er veel van opsteken. „Het doel is dat ze straks in groep 8 een soort examen doen en met een certificaat op zak weggaan. Maar vooral dat Engels spreken en luisteren normaal voor ze is geworden. Dat ze er plezier in hebben en het vooral niet eng vinden.”